

16 augustus 2026 (20ste zondag van het jaar)

Kiran Joy o.p.

Alleen maar voor de verloren schapen van het huis van Israël?

De Geest Gods waait waar Hij wil. Af en toe waait die Geest ons een stuk waarheid toe vanuit een hoek waar we dat helemaal niet zouden verwachten. De Geest Gods speelt dat spel met elke mens. Hij deed het ook met Jezus Christus als mens, onder meer bij de ontmoeting met de heidense, Kananeese vrouw, in het evangeliieverhaal van vandaag.

Eerst lijkt Jezus opvallend afwijzend. Meestal wordt dit gezien als een pedagogische aanpak: Hij daagt de vrouw uit tot een groter, dieper en moediger geloof. Daarmee slaat Hij zelfs twee vliegen in één klap. Niet alleen brengt Hij haar tot heldhaftig geloof, maar tegelijk creëert Hij voor de komende generaties christenen een voorbeeld van een standvastig en volhardend bidden dat uiteindelijk verhoord wordt.

Zou het niet veel normaler zijn het zó te zien, dat Jezus van haar iets leert, ja zich door haar de les laat spellen? Wij belijden dat de Zoon Gods in Jezus werkelijk mens geworden is, “in alles aan ons gelijk, behalve in de zonde”. Is het dan niet normaal dat Christus, behalve in de zonde, in alles

een kind was van zijn tijd, zijn milieu, zijn volk, zoals ieder echte mens dat onvermijdelijk is? Welnu, we weten hoe verbeterd particularistisch het volk Israël kon denken. “*Wij zijn het uitverkoren volk*” zeiden ze “*op ons rust Gods zegen en voor ons is het heil en de verlossing weggelegd*”. Soms ontaardde dat in exclusivisme : in de zin van “wat niet joods is, vals is”.

Christus heeft deze gesloten cirkel doorbroken. Maar dit moet Hem toch niet zo vanzelfsprekend en gemakkelijk gegaan zijn. Hij zal er toch ook wel last mee gehad hebben om die grote stap te zetten naar de heidenen toe.

In zijn eerste zwijgende reactie en daarna in zijn eerste woorden tegenover de erg storende vrouw, lijkt Christus wel wat onzeker te zijn. Het is alsof Hij nog niet goed weet wat Hij moet doen. We zien Hem worstelen om in deze nieuwe situatie Gods wil te onderkennen.

Zonde is tegen Gods wil ingaan; en daarin was Christus niet aan ons gelijk. Maar naar Gods wil zoeken, ernaar tasten, is geen zonde. Integendeel, wij moeten dat in alles doen. En daarin was Christus wél aan ons gelijk. Daarin moest Hij dus zoals wij ‘leren’: van het leven leren. Hij had geen met een tot in de details uitgestippeld plan van Gods wil op zak. Elke dag moest Hij Gods wil ontdekken, in de mensen en in nieuwe situaties.

Als een wildvreemde vrouw Hem op zijn eigenlijke taak wijst, Hem een tip geeft, dan néémt Christus dat aan, want eigenlijk heeft die vrouw gelijk. De grondbedoeling van Jezus’ leven is toch de incarnatie zijn van Gods welwillendheid tegenover iedere mens: niemand is uitgesloten. Vanuit zijn verbondenheid met tijd en milieu en in de lijn van het Oude Verbond, zag Christus blijkbaar Gods wil zo dat Hij zich eerst tot de Joden moest richten: daar moest Hij het Nieuwe Verbond beginnen, en pas later open stellen voor de heidenen. Maar de heidense vrouw wijst Hem bescheiden terecht. “*Dat is wel waar, Heer, sprak zij, maar zie : de honden eten toch de kruimels die van de tafel van hun meesters vallen*”. Christus moet - zo vindt zij - het aanleren het tijdsgebonden principe van werkmethode (voorrang aan de

Joden) zo af en toe op te schorten om hier en nu trouw te zijn aan het blijvend hoofdprincipe van zijn zending : het heil van alle mensen.

Nu hoort Hij dat bruusk uit de mond van een onbekende, een heidense, een vrouw, zo maar op straat, publiek. Als verkondiger van de Blijde Boodschap, moet Hij toch wel heel kwetsbaar gestaan hebben in het leven onder de mensen. Hij zat niet in een ivoren toren, Hij stond niet op een hoge preekstoel. Zich bewegend onder de mensen leerde Hij het abc van Gods woorden ontcijferen. In het prisma van zijn omgeving zag Hij de veelkleurige, wisselende Godswil. Hij stond luisterend in het leven, gehoorzaamde aan de vragen van het leven en daarmee aan God. Zoals wij allen vond Hij Gods grote woorden in de Bijbel. Maar de concrete toepassingen van Gods wil moest Hij telkens aflezen uit de kleine lettertjes van de altijd wisselende en soms verrassende situaties.

De evangelisten stellen Jezus vaak voor als iemand die bedreven is in het disputeren. Maar vandaag wordt Hij door het 'woord' van die heidense vrouw als het ware uit zijn lood geslagen, schaakmat gezet. Haar inbreng in het evangelie bestaat hierin, dat ze aanduidt hoe het verborgen en naamloze geloof dat in een ongelovige leeft, het geafficheerde geloof kan uitzuiveren. Zo af en toe waait Gods Geest ons een stuk waarheid toe uit een hoek waar we dat helemaal niet verwachten.

En wij? Kunnen wij het al aan, als gelovigen iets leren van ongelovigen? Kunnen wij als Kerk al rekening houden met onkerkelijke vragen? Kunnen wij, als priesters, ons al uit het zadel laten lichten door leken? Ons als leraar schaakmat laten zetten door een vraag van een leerling? Ons als ouders de les laten spellen door onze opgroeiende kinderen? Ons als vernieuwers uit ons lood laten slaan door een behoudsgezinde? Of hebben we Gods wil al lang in kaart gebracht? Definitief?

Uit de meest onverwachte hoeken waait de Geest van God ons, zo af en toe, flarden verrassende waarheid toe.

Amen!